

26.2.2024

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelője nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 132. cikkének (2) bekezdése alapján

a kritikus kubai helyzetről
(2024/2584(RSP))

Javier Nart, Petras Auštrevičius, José Ramón Bauzá Díaz, Jordi Cañas, Fabio Massimo Castaldo, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Karin Karlsbro, Ilhan Kyuchyuk, Dragoș Pîslaru, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
a Renew képviselőcsoport nevében

**Az Európai Parlament állásfoglalása a kubai kritikus helyzetről
(2024/2584(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Kubáról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen „Az EU és Kuba közötti politikai párbeszédéről és együttműködésről szóló megállapodás helyzete a főképviselőnek a szigeten tett közelmúltbeli látogatásának fényében” című, 2023. július 12-i állásfoglalására¹,
 - tekintettel az egyrészt az Európai Unió és tagállamai, másrészt a Kubai Köztársaság közötti, politikai párbeszédéről és együttműködésről szóló, 2016 decemberében aláírt és 2017. november 1-je óta ideiglenesen alkalmazott megállapodásra² (PDCA),
 - tekintettel a kubai alkotmány 5. cikkére,
 - tekintettel a „civil társadalmi szervezet” fogalmának az Európai Unió Hivatalos Lapjában szereplő meghatározására,
 - tekintettel az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) amerikai kontinensért felelős ügyvezetőigazgató-helyettesének ARES (2021) 2474104. számú dokumentumára,
 - tekintettel az emberi jogi szervezetek, például a Human Rights Watch, az Emberi Jogi Alapítvány és a Prisoners Defenders által készített jelentésekre, az Emberi Jogi Amerikaközi Bizottság 2020., 2021. és 2022. évi éves jelentéseiről szóló IV.B. fejezetére, valamint a rabszolgatartás modern formáival, többek között annak okaival és következményeivel foglalkozó különleges ENSZ-előadónak és az emberkereskedelemmel, különösen a nők és gyermekek kereskedelmével foglalkozó különleges ENSZ-előadónak az ENSZ emberi jogi főbiztosához intézett, a kubai orvosi brigádokról szóló 2019. november 6-i közleményére, a rabszolgatartás modern formáival, többek között annak okaival és következményeivel foglalkozó különleges ENSZ-előadónak a kubai orvosi brigádokról szóló 2023. november 2-i közleményére, valamint az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának a Kubáról szóló legutóbbi, 2018. évi egyetemes időszakos felülvizsgálata kubai orvosi brigádokról szóló következtetéseire,
 - tekintettel a vallás vagy meggyőződés szabadságával foglalkozó különleges ENSZ-előadó, az önkényes fogva tartással foglalkozó ENSZ-munkacsoport, a véleményalkotás és véleménynyilvánítás szabadságához való jog előmozdításával és védelmével foglalkozó különleges ENSZ-előadó, a békés gyülekezés és az egyesülés szabadságához fűződő jog kérdésével foglalkozó különleges ENSZ-előadó és a kisebbségi kérdésekkel foglalkozó különleges ENSZ-előadó 2023. november 16-i közleményére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel 2017. július 5-én a Parlament egyetértését adta a PDCA-hoz, egyértelmű, az

¹ Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0280.

² HL L 347I., 2016.12.13., 3. o.

emberi jogok és a demokrácia Kubában történő javításához kapcsolódó feltételeket szabva, amelyek között felfüggesztési záradék is szerepel az emberi jogi rendelkezések megsértése esetére; mivel az ezt kísérő állásfoglalás felkérte a kubai hatóságokat, hogy tegyék lehetővé az Európai Parlament küldöttségei számára az országba való belépést és a tárgyalópartnereikkel való találkozást;

- B. mivel a PDCA több cikke, nevezetesen az 1., 2. és 3. cikk egyértelmű elveket állapít meg az egyenlőség, a kölcsönösség, a kölcsönös tisztelet, a kapcsolatok megerősítése, valamint a két társadalom közötti párbeszéd és együttműködés tekintetében;
- C. mivel a kubai politikai és lelkiismereti foglyok száma drámaian megnőtt, és 2024. január 31-én elérte az 1 066 főt – akik között 33 olyan személy van, aki őrizetbe vételekor kiskorú volt –, ami több mint nyolcszorosa a 2018-as számnak; mivel az emberi jogi szervezetek több mint 11000 olyan „bűnelkövetést megelőzően” elítélt személyt dokumentáltak, akik nem követtek el és nem is kíséreltek meg bűncselekményt, és ezt az adatot az ENSZ Kínzás Elleni Bizottságának (CAT) elnöke 2022 áprilisában, a kínzás elleni egyezmény 73. ülészakán jelentette be a CAT Kubáról szóló harmadik időszakos jelentésével kapcsolatos záró szóbeli észrevételekben; mivel az elmúlt évtizedekben a kubai polgári törvénykönyv 72. cikke évente átlagosan 3850 új „bűnelkövetést megelőző” fogva tartást tett lehetővé; mivel az új kubai büntető törvénykönyv 434. cikkének (1) bekezdése és 189. cikkének (3) bekezdése a polgári törvénykönyvben foglalt „bűnelkövetést megelőző” intézkedésekre épül;
- D. mivel 2023. november 16-án az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa különleges eljárásaiért felelős megbízottjai, köztük négy különleges előadó közleményt küldött Kubának, amelyben leírták és elítélték a muszlim imámok, yoruba ifák (az afro-kubai vallás papjai), az evangélikus lelkészek és a katolikus papok szisztematikus üldözését, bebörtönzését és kínzását;
- E. mivel az Institute for Crime and Justice Policy Research 2024 januárjában frissítette a World Prison Brief című kiadványt, amelyből kiderül, hogy a szigeten a fogvatartottak száma 57000-ről 90000-re nőtt, ami azt jelenti, hogy Kubában 100 000 lakosra 794 fogvatartott jut, ami a második legmagasabb a világon; mivel a kubai kormány továbbra is önkényes fogva tartást alkalmaz a kritikus hangok, független aktivisták, politikai ellenfelek és mások zaklatására és megfélemlítésére; mivel 2022-ben 5499 személyt vettek önkényesen őrizetbe;
- F. mivel az emberi jogi szervezetek továbbra is dokumentálják az országban a véleménynyilvánítás szabadságához, a békés gyülekezéshez és az egyesüléshez való jog folyamatos elnyomását, valamint hogy a kubai hatóságok elfojtják az eltérő véleményeket és fellépnek az emberijog-védőkkel szemben; mivel a PDCA nem teljesítette alapvető célját, hogy javítsa az alapvető szabadságok helyzetét Kubában;
- G. mivel a kubai emberi jogi helyzet rendkívüli aggodalomra ad okot, különös tekintettel a kiszolgáltatott népességsoportokra, például a nőkre, az etnikai kisebbségekre és az LMBTIQ-közösségre; mivel a nem kormányzati szervezetek és a független megfigyelőközpontok arról számolnak be, hogy Kubában nőtt a nőgyilkosságok száma, és 2023-ban 89-re emelkedett, 2024-ben pedig eddig nyolc új esetről számoltak be; mivel ennek ellenére a rezsím nem vezetett be olyan rendszert, amely naprakész

nyilvános adatok alapján regisztrálná a nőgyilkosságokat Kubában, és még nem fogadtak el egy, a nemi alapú erőszak elleni átfogó törvényt, amely garantálja a civil társadalom képviselőinek bevonását;

- H. mivel a politikai párbeszédnek magában kell foglalnia a független civil társadalom és valamennyi ellenzéki politikai szereplő képviselőinek közvetlen és intenzív részvételét, korlátozások nélkül, amint azt a PDCA 36. cikke is hangsúlyozza; mivel haladéktalanul orvosolni kell a független civil társadalmi szervezetek kizárását az együttműködési alapokhoz való hozzáféréstől és/vagy a PDCA-ban való részvételtől, ezzel szemben a megállapodás aláírása óta az együttműködési alapokhoz való hozzáférés kizárólag azon vállalatok számára lehetséges, amelyekben az állam részt vesz, és ezért ellenőrzést gyakorol felettük,
- I. mivel 2024. január 2-án az ENSZ nyilvánosságra hozta a kubai rezsimmek küldött vádiratot a kényszermunkáról, amely a modern rabszolgaság egyik formája, ahogyan azt az emberkereskedelemmel, különösen a nők és gyermekek kereskedelmével foglalkozó különleges ENSZ-előadó és a rabszolgatartás modern formáival, többek között annak okaival és következményeivel foglalkozó különleges ENSZ-előadó is kiemelte; mivel számos nemzetközi szervezet elítélte, hogy a külföldön szolgálatot teljesítő kubai polgári munkavállalók, köztük orvosok, tanárok, tengerészek, mérnökök, művészek vagy sportolók emberkereskedelemnek vannak kitéve olyan, természetüknél fogva kényszerítő erejű törvények és rendelkezések – például a büntető törvénykönyv 176. cikke, a Mincex 2020. évi 368. sz. határozata, a migrációs törvény és a 2012. évi 306. sz. rendelet – révén, amelyek nagyon kifejezett, alapvető szabadságjogokat érintenek;
- J. mivel a rabszolgatartás modern formáival, többek között annak okaival és következményeivel foglalkozó különleges ENSZ-előadó 2023. november 2-i közleményében rámutatott arra, hogy Kuba, Spanyolország, Olaszország, Katar és a MSC Cruises lehetővé teszi a kubai munkaerő külföldön történő rabszolgasorba tasztítását és/vagy együttműködik abban;
- K. mivel a Kubára fokozatosan ráerőltetett rezsimm kizárja a demokratikus változások lehetőségét, mivel a kubai alkotmány 5. cikke kimondja, hogy az „egyedülálló, Martit követő, fidelista és marxista-leninista Kubai Kommunista Párt” a társadalom és az állam legfőbb politikai ereje és ura, és mivel a 4. és 229. cikk a jelenlegi politikai rendszert visszafordíthatatlannak tekinti;
- L. mivel annak ellenére, hogy évek óta hangsúlyozzuk a sziget meglátogatásának szükségességét, a kubai hatóságok rendszeresen megtagadják a hivatalos bizottságok, egyes európai parlamenti küldöttségek és képviselőcsoportok, nemzetközi emberi jogi szervezetek és az emberi jogi helyzet más független megfigyelőinek, köztük az ENSZ különleges előadóinak Kubába való belépését;
- M. mivel 2023. szeptember 20-án az Európai Parlament meghívást kapott az országba való látogatásra Kuba belgiumi és az EU mellé kirendelt nagykövetétől; mivel 2023. december 19-én – nem sokkal az Európai Parlament eseti küldöttségének megalakulását követően – a kubai parlament alelnöke arról tájékoztatta az EU kubai nagykövetét, hogy az ország megtagadta a küldöttség fogadását azzal az indoklással, hogy „nem kívánják fogadni az Európai Parlament azon képviselőinek látogatását, akik Kuba érdekei ellen

dolgoznak, és teljes mértékben az Egyesült Államokhoz igazodnak; mivel az Európai Parlamentnek viszonyossági politikát kell alkalmaznia a kubai hivatalos küldöttségek tekintetében; mivel a Kubai Köztársaság nagykövete az Európai Parlament elnökének címzett, 2024. január 25-én levelében az Európai Parlament kubai eseti küldöttségének elnökét és két másik tagját úgy jellemezte, mint akik „kapcsolatokat tartanak fenn a terrorcselekményekkel összefüggésbe hozható személyek és szervezetek nemzeti listáján (...) szereplő állampolgárokkal és szervezetekkel, és támogatják őket”;

- N. mivel a Parlament három alkalommal ítélte oda a gondolatszabadságért járó Szaharov-díjat kubai aktivistáknak: 2002-ben Oswaldo Payá-nak, 2005-ben a „Nők fehérben” mozgalomnak, 2010-ben pedig Guillermo Fariñas-nak; mivel a Szaharov-díjasokat és hozzátartozóikat még mindig rendszeresen zaklatják és megfélemlítik, valamint megakadályozzák őket abban, hogy elhagyják az országot és nemzetközi eseményeken vegyenek részt;
1. sajnálja, hogy a PDCA hatálybalépése óta eltelt idő ellenére nem javult Kubában a helyzet a demokrácia és a szabadságjogok hiánya tekintetében, és éppen ellenkezőleg, a PDCA alapvető rendelkezéseinek egyértelmű és szisztematikus megsértésével tovább romlott és súlyosbodott az emberi jogi helyzet a szigeten;
 2. hangsúlyozza, hogy minden félnek teljesítenie kell a PDCA kötelező rendelkezéseit, és tiszteletben kell tartania az emberi jogok egyetemességének elvét;
 3. a leghatározottabban elítéli a kubai rezsim által többek közt a tüntetők, politikai másként gondolkodók, vallási vezetők, emberi jogi aktivisták és független művészek ellen elkövetett rendszeres emberi jogi jogsértéseket és visszaéléseket; sürgeti a kubai hatóságokat, hogy haladéktalanul vessenek véget az elnyomás politikájának;
 4. aggodalmát fejezi ki a politikai foglyok számának riasztó növekedése miatt, amely 2018 óta több mint nyolcszorosára nőtt; felszólít azon személyek azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátására, akiket kizárólag emberi jogaik gyakorlása miatt tartanak fogva, beleértve a véleménynyilvánítás és a békés gyülekezés szabadságához való jogot is; felszólít továbbá az igazságtalan büntetőjogi vádak megszüntetésére, és támogatja a száműzetésben lévők visszatérésének megkönnyítését;
 5. elítéli a kubai kormány azon gyakorlatát, hogy a legitim civil társadalmi szervezeteket kizárja az EU és Kuba közötti civil társadalmi szemináriumokról; elfogadhatatlannak tartja, hogy az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) és az EU havannai küldöttsége beleegyezett abba, hogy a kubai demokratikus ellenzék, valamint az európai és kubai független és legitim civil társadalmi szervezeteket kizárják a politikai párbeszédből, mivel a kubai hatóságok nem támogatják azokat;
 6. mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy vannak olyan kubai orvosi brigádok, amelyek kényszermunka keretében dolgoznak; elítéli a kubai állam által irányított kényszermunkát, amelyet kizárólag a gazdasági haszonszerzés motivál; elítéli, hogy a nemzetközi missziókban részt vevő „önkéntesek” 78%-a kijelentette, hogy akarata ellenére vagy kényszerítő strukturális körülmények között volt alkalmazva;
 7. megjegyzi, hogy 2023 novemberében a kubai parlament tagjai, köztük a kubai nemzeti parlament titkára, Homero Acosta, tiszteletteljes és szívélyes fogadtatásban részesültek

az Európai Parlamentben; elfogadhatatlannak és a PDCA megsértésének nyilvánítja az Európai Parlament folyamatos kizárását, amely az egyetlen európai intézmény, amelytől megtagadják a kubai területre való belépést; elutasítja Kuba azon döntését, hogy megtagadja az Európai Parlament eseti küldöttségének látogatását, és sürgeti a kubai hatóságokat, hogy tartsák be a PDCA elveit, és biztosítsák az Európai Parlament számára az országba való belépést; kéri, hogy a viszonyosság elvével összhangban addig is tiltsák meg a kubai parlament és bármely kubai nemzeti küldöttség tagjainak az Európai Parlamentbe való belépését;

8. szorgalmazza, hogy a kubai hatóságok a PDCA-val összhangban biztosítsanak hozzáférést egy európai parlamenti, uniós és tagállami küldöttség, valamint független emberi jogi szervezetek számára annak érdekében, hogy azok nyomon követhessék a tárgyalásokat és meglátogathassák azt a több száz aktivistát és egyszerű kubai személyt, akiket a hatóságok a véleménynyilvánítás és a gyülekezés szabadságához való joguk gyakorlása miatt továbbra is fogva tartanak;
9. ismételten felszólítja a Tanácsot, hogy alkalmazza az EU globális emberi jogi szankciórendszerét (az uniós Magnyitszkij-törvény), és fogadjon el szankciókat azokkal szemben, akik felelősek az emberi jogok folyamatos megsértéséért Kubában, kezdve Miguel Díaz-Cannellel mint a kubai biztonsági erők parancsnoki láncának legmagasabb rangú szereplőjével, valamint a kubai kormány más magas rangú tisztviselőivel;
10. ismételten felszólítja az EU-t, hogy alkalmazza a PDCA 85. cikke (3) bekezdésének b) pontját, és kérje a vegyes bizottság azonnali összehívását, mivel a kubai kormány megsérti a megállapodást, ami „különösen sürgős esetnek” minősül, és a megállapodás felfüggesztéséhez vezethet; hangsúlyozza, hogy ezek a jogsértések magukban foglalják a demokratikus elvek folyamatos és jelentős megsértését, valamint az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában megfogalmazott és a PDCA 1. cikkének (5) bekezdésében hangsúlyozott alapvető emberi jogok és alapvető szabadságok figyelmen kívül hagyását; hangsúlyozza, hogy a megállapodás felfüggesztéséhez vezethet az, hogy a kubai kormány az Európai Parlament többszöri felhívása ellenére sem orvosolta ezeket a jogsértéseket;
11. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást Kuba kormányának és Nemzetgyűlésének, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Bizottságnak, az EU emberi jogokért felelős különleges képviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ emberi jogi főbiztosának, valamint a Latin-amerikai és Karibi Államok Közössége tagállamai kormányainak.